

UCHWAŁA Nr 244 RADY MINISTRÓW

z dnia 11 maja 1956 r.

w sprawie zmian w organizacji i działalności oddziałów zaopatrzenia robotniczego.

W celu zlikwidowania przerostów organizacyjnych i gospodarczych w oddziałach zaopatrzenia robotniczego oraz w celu nakreślenia właściwych kierunków ich działalności — Rada Ministrów uchwala, co następuje:

Zakres działania.

§ 1. 1. Do zakresu działania oddziałów zaopatrzenia robotniczego (OZR) należy prowadzenie:

- 1) stołówek, bufetów i barów mlecznych,
- 2) pomocniczych gospodarstw hodowlano-warzywniczych.

2. Ponadto, gdy sytuacja terenowa tego wymaga, OZR mogą również prowadzić działalność handlową, usługową lub przetwórstwo na podstawie decyzji wydanej zgodnie z przepisami §§ 6 i 7.

3. OZR obowiązane są przestrzegać wydawanych przez właściwe organy przepisów dotyczących zasad prowadzenia poszczególnych działów ich pracy.

§ 2. 1. Placówki prowadzone przez OZR posiadają charakter zamknięty. Do korzystania ze świadczeń OZR uprawnieni są wyłącznie pracownicy przedsiębiorstw, do których obsłu-

giwania OZR został utworzony, oraz członkowie ich rodzin pozostający z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym.

2. W wyjątkowych przypadkach dyrektor przedsiębiorstwa, przy którym istnieje OZR, może za zgodą właściwego centralnego zarządu zezwolić załogom innych przedsiębiorstw produkcyjnych na korzystanie z usług swego OZR (np. załodze przedsiębiorstwa budowlanego prowadzącego roboty na jego terenie). Zezwolenia nie mogą dotyczyć jednostek administracyjnych (zjednoczeń, zarządów, centralnych zarządów i ministerstw).

Zasady organizacyjne.

§ 3. 1. OZR mogą być nadal prowadzone albo tworzone tylko w dużych przedsiębiorstwach produkcyjnych (co najmniej 1.500 — 2.000 pracowników), w których prowadzi się placówki żywienia zbiorowego na bazie własnego gospodarstwa rolnego i w których większa liczba członków załogi (około 200 osób) korzysta z usług stołówek.

2. Istniejące obecnie OZR, lecz nie odpowiadające powyższym wymaganiom, tj. istniejące w mniejszych przedsiębiorstwach lub w przedsiębiorstwach, w których zagadnienie

żywienia zbiorowego nie przedstawia większego problemu — powinny być zlikwidowane. Likwidacja ta powinna polegać na zniesieniu komórek administracyjnych OZR bez najmniejszego uszczerbku dla agend dotychczas wykonywanych przez OZR, a mianowicie:

- 1) dotychczas przez nie prowadzone punkty żywienia zbiorowego (stołówki, bufety itp.) powinny być nadal prowadzone bądź przez przedsiębiorstwo we własnym zakresie, bądź przez państwowe czy spółdzielcze przedsiębiorstwa gastronomiczne,
- 2) dotychczas prowadzone przez zlikwidowane OZR punkty sprzedaży detalicznej, warsztaty usługowe i zakłady przetwórcze powinny być przekazane właściwym dla danego terenu organizacjom przemysłowym i spółdzielczym w celu dalszego ich prowadzenia,
- 3) przekazanie wyżej wymienionych punktów żywienia zbiorowego, warsztatów itp. właściwym organizacjom terenowym powinno się odbyć na podstawie umowy zapewnającej załozę przedsiębiorstwa, przy którym istniał OZR, wszystkie dotychczasowe przywileje.

3. Zarządzenie o utworzeniu lub likwidacji OZR wydaje na wniosek przedsiębiorstwa uzgodniony z prezydium właściwej powiatowej (miejskiej) rady narodowej właściwy minister za zgodą Ministra Finansów.

4. Prowadzenie lub tworzenie nowych OZR w innych przypadkach niż określone w ust. 1 może nastąpić tylko w drodze wyjątku. Decyzje w tych sprawach podejmuje się w trybie ustalonym w ust. 3.

§ 4. 1. Pomocnicze gospodarstwa rolne prowadzone przez OZR muszą odpowiadać następującym warunkom:

- 1) gospodarstwa pomocnicze mogą zajmować się wyłącznie produkcją hodowlano-warzywniczą,
- 2) powinny one być położone w zasadzie w tym samym województwie co przedsiębiorstwo,
- 3) odległość gospodarstwa od przedsiębiorstwa nie może być większa niż 20 km; w województwach stalinogrodzkim i gdańskim oraz w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Łodzi i Wrocławiu odległość ta nie może być większa niż 50 km,
- 4) na każdym 200 stólowników przypadać może nie więcej niż 75 ha użytków rolnych.

2. Przyjmuje się, że w zasadzie jeden OZR prowadzi tylko jedno gospodarstwo pomocnicze.

3. Nieznaczne odchylenia od norm, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4 i w ust. 2, mogą być w uzasadnionych przypadkach uwzględnione w porozumieniu z prezydium powiatowej rady narodowej.

4. Ustala się, że zadaniem gospodarstw pomocniczych jest zaopatrzenie stołówek w potrzebne ilości mięsa, tłuszczów, warzyw, mleka, jaj itp. Nadwyżki produkcyjne z wyjątkiem zbóż, powstałe po zaopatrzeniu stołówek, mogą być rozprowadzone między pracowników przedsiębiorstw, przy których działa OZR, po cenach ustalonych w § 17.

§ 5. 1. OZR powinny dostosować swoje pomocnicze gospodarstwa rolne do wymagań zawartych w § 4.

2. Gospodarstwa pomocnicze, które nie spełniają wymagań zawartych w § 4, z wyjątkiem gospodarstw pracujących bez deficytu, należy w porozumieniu z zarządami rolnictwa prezydiów właściwych powiatowych rad narodowych bądź wymienić na inne, bądź przekazać odpowiedniemu zespołom państwowych gospodarstw rolnych, a jeżeli jest to gospodarczo uzasadnione — gospodarstwa te mogą być przekazane na podstawie decyzji prezydium wojewódzkiej rady narodowej rolniczym spółdzielniom produkcyjnym.

§ 6. 1. OZR powinny w zasadzie wszystkie swoje punkty sprzedaży (sklepy, kioski, stragany itp.) przekazać właściwym terenowym organizacjom handlowym.

2. Ewentualna działalność handlowa OZR powinna się ograniczać tylko do prowadzenia punktów zamkniętych rozprowadzających ograniczony asortyment towarów (artykuły deficytowe centralnie rozdzielane przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego, specjalne przydziały deficytowych artykułów przemysłowych i spożywczych, nadwyżki produkcyjne własnego gospodarstwa pomocniczego itp.). Uruchomienie takich punktów sprzedaży nastąpić może tylko za zgodą prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej.

3. Zasady rozprowadzania towarów przez sklepy OZR (ust. 2) powinny być każdorazowo ustalane przez radę zakładową.

4. W wyjątkowych przypadkach prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej może zezwolić na prowadzenie przez poszczególne OZR sklepów z pełnym asortymentem towarów spożywczych czy przemysłowych.

5. Prezydium wojewódzkich rad narodowych zobowiązuje organizacje handlowe, które przejęły w całości lub w części sieć handlową od OZR, do prowadzenia jej bez obniżenia zarówno ilości, jak i jakości zaopatrzenia.

§ 7. 1. OZR powinny, gdzie tylko to jest możliwe i celowe, wszystkie swe zakłady przetwórcze i usługowe przekazać właściwym organizacjom terenowym.

2. OZR mogą prowadzić zakłady przetwórcze (masarnie, piekarnie itp.) i usługowe (szewskie, krawieckie, fryzjerskie itp.) tylko w tych miejscowościach, w których terenowe organizacje gospodarcze nie są w stanie ich prowadzić. Wyjątek stanowią punkty usługowe w hotelach robotniczych i domach młodzieży robotniczej, które mogą być nadal prowadzone przez OZR, jeżeli są rentowne.

3. Zakłady przetwórcze prowadzone przez OZR powinny opierać swą produkcję w zasadzie na podstawowym surowcu pochodzącym z własnych gospodarstw pomocniczych.

4. Prowadzenie zakładów przetwórczych i usługowych, o których mowa w ust. 2, może nastąpić tylko za zgodą prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej.

5. Prezydium wojewódzkich rad narodowych zobowiązuje terenowe organizacje przemysłowe i spółdzielcze, które w całości lub w części przejęły od OZR zakłady przetwórcze lub punkty usługowe, do prowadzenia ich bez obniżenia ich produkcji i świadczeń.

System zarządzania i nadzór.

§ 8. OZR stanowią integralną część składową przedsiębiorstw, przy których zostały utworzone, i prowadzone są na zasadach pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego.

§ 9. Działalnością OZR kieruje zastępca dyrektora do spraw zaopatrzenia robotniczego.

§ 10. 1. Nadzór nad działalnością OZR, tak jak nad całą działalnością przedsiębiorstw, przy których istnieje OZR, sprawują branżowe centralne zarządy (jednostki równorzędne).

2. Fachowy nadzór nad działalnością rolniczą OZR sprawują wojewódzkie zarządy rolnictwa.

3. Fachowy nadzór nad działalnością handlową i usługową OZR należy do wojewódzkich zarządów handlu i wojewódzkich zarządów przemysłu.

4. Istniejące zarządy lub centralne zarządy zaopatrzenia robotniczego likwiduje się. Równocześnie likwiduje się stanowiska pracy instruktorów rolnych istniejące w przedsiębiorstwach, przy których działają OZR.

§ 11. Prezes Państwowej Komisji Etatów ustali nowe wzorcowe schematy organizacyjne OZR, zakres działania komórek organizacyjnych OZR i sposób powiązania działalności OZR z odpowiednimi komórkami organizacyjnymi przedsiębiorstw, centralnych zarządów oraz prezydiów właściwych rad narodowych. Do wykonania zadań, dla których w schemacie organizacyjnym OZR nie będą przewidziane odrębne komórki lub stanowiska pracy, obowiązane są odpowiednie komórki przedsiębiorstw, przy których OZR istnieje.

§ 12. Koordynację działalności OZR w poszczególnych resortach powierza się Ministrowi Handlu Wewnętrznego.

§ 13. Przepisy §§ 1 — 11, do czasu odmiennego uregulowania, nie dotyczą resortów górnictwa węglowego, hutnictwa i kolei.

Zatrudnienie i płace.

§ 14. 1. Osoby zatrudnione w OZR są pracownikami przedsiębiorstw, w których działają OZR, jednak są objęte odrębnym planem zatrudnienia.

2. Zasady wynagrodzenia pracowników OZR ustali właściwy minister w porozumieniu z Prezesem Państwowej Komisji Płac, w trybie określonym obowiązującymi przepisami.

Planowanie, ewidencja, rozliczenia.

§ 15. Plany gospodarczo-finansowe OZR powinny być sporządzane zgodnie z instrukcjami Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministerstwa Finansów. Przyjmuje się zasadę, że planowanie gospodarczo-finansowe w OZR powinno być w dużym stopniu uproszczone.

Ewidencja, ceny, rozliczenia.

§ 16. OZR prowadzą ewidencję towarów i wyrobów gotowych w sposób następujący:

- 1) w stołówkach i bufetach: towary handlowe i artykuły spożywcze — po cenach detalicznych, a wyroby własnej produkcji w bufetach — po cenach detalicznych powiększonych o wysokość narzutu, z równoczesnym zarejestrowaniem odchyłeń od cen zakupu,
- 2) w pomocniczych gospodarstwach rolnych: produkty roślinne i zwierzęce — po cenach zbytu,
- 3) w sklepach detalicznych i kioskach: towary handlowe — po cenach detalicznych z równoczesnym zarejestrowaniem odchyłeń od cen zakupu,
- 4) w zakładach usługowych i przetwórczych: materiały — po cenach zakupu, a wyroby gotowe — po cenach zbytu z równoczesnym zarejestrowaniem odchyłeń od kosztu wytworzenia.

§ 17. Za wydawane posiłki, świadczone usługi i sprzedawane towary OZR pobierają następujące opłaty:

- 1) w stołówkach:
 - a) od pracowników uprawnionych do korzystania ze stołówek — w wysokości kosztów surowca zużytego na dany posiłek obliczonego po cenach hurtowych,
 - b) od członków rodzin pracowników wymienionych pod lit. a) — w wysokości zapewniającej pełną odpłatność (koszt surowca zużytego na dany posiłek, obliczony po cenach hurtowych, oraz narzut na pokrycie kosztów prowadzenia stołówki);
- 2) w barach mlecznych pobiera się ceny według sezonowych, powszechnie obowiązujących cenników;

3) w bufetach:

- a) za wyroby produkcji własnej pobiera się ceny detaliczne surowca powiększone o narzut w wysokości ustalonej przez Państwową Komisję Planowania Gospodarczego w porozumieniu z Państwową Komisją Cen,
- b) za inne towary pobiera się ceny detaliczne;

4) w punktach sprzedaży detalicznej:

- a) za artykuły zakupywane w źródłach scentralizowanych pobiera się ceny detaliczne obowiązujące w handlu uspołecznionym,
- b) za artykuły zakupywane w źródłach zdecentralizowanych pobiera się ceny według przepisów obowiązujących handel uspołeczniony w zakresie sprzedaży towarów ze skupu zdecentralizowanego,
- c) za artykuły pochodzące z własnych nadwyżek rolnych (po zaspokojeniu potrzeb stołówek) pobiera się ceny detaliczne obowiązujące w handlu uspołecznionym;

5) w zakładach usługowych pobiera się ceny według cenników spółdzielczości pracy, obowiązujących dla danej kategorii zakładów w danej miejscowości, a w odniesieniu do nadwyżek zbożowych — ceny obowiązujące w rynkowym skupie zbóż;

6) w przypadkach dostaw płodów rolnych przez OZR do uspołecznionych punktów skupu pobiera się ceny skupu, a przy sprzedaży innym odbiorcom — ceny obowiązujące dla danej grupy odbiorców.

§ 18. 1. Ustalenie cen posiłków na poziomie niższym niż przewiduje § 17 wymaga decyzji Prezydium Rządu powziętej na wniosek właściwego ministra. Wniosek taki powinien określać sumę strat, jaka wyniknie ze stosowania niższych cen, oraz wskazywać środki, jakie zostaną zastosowane dla osiągnięcia w określonym czasie bezdeficytowości OZR.

2. Przepis ust. 1 dotyczy również cen na posiłki w stołówkach pracowniczych, które powstaną na miejsce zlikwidowanych stołówek OZR (§ 3 ust. 2).

§ 19. Rozliczenia wewnętrzne pomiędzy własnymi jednostkami organizacyjnymi OZR prowadzone są na zasadach następujących:

1) pomocnicze gospodarstwa rolne rozliczają się:

- a) za zboże — po cenach zbytu Centralnego Zarządu Zakładów Zbożowych „P.Z.Z.”,
- b) za żywiec dostarczany do masarni i stołówek — po cenach ustalonych przez Państwową Komisję Cen,
- c) za ziemniaki, warzywa i owoce — po cenach hurtowych w dniu dokonania zakupu i miejscu położenia gospodarstwa rolnego, ustalonych według zasad obowiązujących handel uspołeczniony w obrotach tymi artykułami,
- d) za mąkę dla stołówek, sklepów detalicznych i kiosków — po obowiązujących cenach detalicznych, pomniejszonych o rabaty detaliczne,
- e) za mąkę dla piekarń — po cenach zaopatrzeniowych,
- f) za śrutę i pasze treściwe dla tuczarń przemysłowych — po cenach obowiązujących przy zakupie tych pasz od dostawców uspołecznionych,
- g) za produkty nie wymienione pod lit. a) — f) — po obowiązujących cenach hurtowych; ceny wymienione pod lit. a) — g) rozumie się franco stacja zakładu odbiorczego;

2) zakłady przetwórcze rozliczają się przy sprzedaży swych wyrobów zakładom OZR po cenach hurtowych obowiązujących w handlu uspołecznionym.

§ 20. Zysk OZR wynikający z rocznego bilansu przeznaczony jest na zwiększenie własnych środków obrotowych w granicach normatywu (z uwzględnieniem pokrycia części normatywu kredytem bankowym). Pozostałą część zysku dyrektor przedsiębiorstwa, przy którym prowadzony jest OZR, może przeznaczyć według swego uznania na inwestycje pozalimitowe OZR oraz na poprawę na przyszłość jakości posiłków (bezpłatne dodatkowe danie, bezpłatne zwiększenie norm posiłków).

Świadczenia na rzecz OZR.

§ 21. 1. Przedsiębiorstwo, w którym działa OZR, zobowiązane jest udzielić OZR następującej pomocy:

- 1) dostarczyć nieodpłatnie pomieszczeń dla placówek gastronomicznych oraz ponosić koszty ogrzewania, oświetlenia i dekoracji tych pomieszczeń, prądu, gazu, pary i wody, wywozu śmieci, czyszczenia kominów oraz kanalizacji,
- 2) dostarczyć odpłatnie pomieszczeń dla zakładów i warsztatów usługowych, zakładów przetwórczych, punktów sprzedaży detalicznej, magazynów, pomieszczeń pomocniczych oraz biur,
- 3) świadczyć za zwrotem faktycznych bezpośrednich kosztów własnych, bez jakichkolwiek narzutów, usługi w zakresie remontu i napraw urządzeń i sprzętu (materiały i robocizna), usługi transportowe (paliwo i robocizna) oraz inne usługi międzyoddziałowe.

2. Czynsz za pomieszczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nie może być większy niż płacony za analogiczne pomieszczenia przez placówki obrotu towarowego bądź placówki gospodarki komunalnej.

Przepisy końcowe.

§ 22. Nad działalnością OZR rozciągają nadzór społeczne komisje kontroli zaopatrzenia, powoływane przez rady zakła-

dowe i działające stosownie do regulaminu opracowanego przez Centralną Radę Związków Zawodowych.

§ 23. 1. Termin likwidacji zarządów OZR (§ 10 ust. 4) ustala się na dzień 30 września 1956 r.

2. Termin opracowania odpowiednich aktów normatywnych przez Państwową Komisję Płac (§ 14), Państwową Komisję Planowania Gospodarczego i Ministerstwo Finansów (§ 15) oraz Państwową Komisję Etatów (§ 11) ustala się na dzień 31 sierpnia 1956 r.

3. Termin wykonania przepisów uchwały dotyczących pomocniczych gospodarstw rolnych (§§ 4 i 5), punktów sprzedaży (§ 6) oraz punktów usługowych i przetwórczych (§ 7) ustala się na dzień 31 grudnia 1956 r.

§ 24. Zobowiązuje się Ministra Kontroli Państwowej do czuwania nad wykonaniem niniejszej uchwały i do informowania Prezydium Rządu o swoich uwagach i spostrzeżeniach co do jej wykonywania.

§ 25. Wykonanie uchwały porucza się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, zainteresowanym ministrom, Prezesowi Państwowej Komisji Etatów i Prezesowi Państwowej Komisji Płac oraz przewodniczącym prezydiów wojewódzkich rad narodowych.

§ 26. Tracą moc dotychczasowe przepisy w sprawach unormowanych niniejszą uchwałą; w szczególności tracą moc w tym zakresie przepisy uchwały nr 118 Prezydium Rządu z dnia 21 lutego 1951 r. w sprawie zasad prowadzenia stołówek pracowniczych i tworzenia oddziałów zaopatrzenia robotniczego (Monitor Polski Nr A-19, poz. 246).

§ 27. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz